

**SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
EKSTREMALIŲ SVEIKATAI SITUACIJŲ CENTRAS**

Vilnius
2015-09-02

**KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMAS IR ĮVERTINIMAS
VALSTYBĖS REZERVO MEDICINOS MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ, KURIE PRIVALO
BŪTI ATNAUJINAMI ARBA YRA NEĮRAŠYTI Į VALSTYBĖS REZERVO SĄRAŠUS,
PARDAVIMO ORGANIZAVIMO SRITYJE**

**I SKYRIUS
IŽANGINĖ DALIS**

Vykdamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. kovo 23 d. įsakymą Nr. V-384 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2015 metais“ Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centre (toliau – ESSC) atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas Valstybės rezervo medicinos materialinių išteklių, kurie privalo būti atnaujinami arba yra neįrašyti į valstybės rezervo sąrašus, pardavimo organizavimo srityje (toliau – Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas).

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą ir vertinimą atliko vyriausiasis specialistas korupcijos prevencijai ir personalo klausimams Vidmantas Juršėnas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas atliktas dokumentinės analizės metodu:

- a) informacinėse duomenų bazėse bei ESSC dokumentų archyve surasti atitinkami dokumentai;
- b) išnagrinėti dokumentai ir atlikta (įvertinta) ESSC esamos situacijos analizė;
- c) įvertinus ir išanalizavus ESSC esamą situaciją aprašyta ESSC analizuojamos veiklos sritis ir pateiktos vertinimo išvados.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimas apima laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2015 m. birželio 30 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas atliktas vadovaujantis šiais teisės aktais:

1. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“.
3. Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“.

Atliekant Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą išnagrinėti atitinkamos srities teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymas.
2. Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1418 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimo Nr. 200 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymą“ pakeitimo“.
3. ESSC direktoriaus 2013 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. 05-22 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų tvarkos aprašo, viešųjų pardavimų komisijos ir jos darbo reglamento patvirtinimo“.

4. ESSC direktoriaus 2014 m. vasario 11 d. įsakymas Nr. 05-13 „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus 2013 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 05-22 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų tvarkos aprašo, viešųjų pardavimų komisijos ir jos darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.

5. ESSC direktoriaus 2014 m. balandžio 25 d. įsakymas Nr. 05-27 „Dėl Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centro direktoriaus 2013 m. gegužės 7 d. įsakymo Nr. 05-22 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų tvarkos aprašo, viešųjų pardavimų komisijos ir jos darbo reglamento patvirtinimo“ pakeitimo“.

Informacijos rinkimui ir vertinimui nebuvo pasitelkti išorės ekspertai ar konsultantai. Surinktos informacijos šaltiniai yra:

1. Teisės aktų registras.
2. ESSC direktoriaus įsakymai.
3. Viešųjų pardavimų medžiaga.

ESSC, vykdydamas valstybės medicinos rezervo tvarkymo ir saugojimo funkcijas, organizuoja valstybės medicinos rezervo sudarymą, kaupimą, rezervo išteklių apskaitą, atnaujinimą, keitimą, saugojimą.

Viešieji medicinos materialinių išteklių pardavimai vykdomi tais atvejais, kai iki jų tinkamumo naudoti termino pabaigos liko ne daugiau kaip pusė viso tinkamumo naudoti laiko, nepasibaigus tinkamumo naudoti terminui pablogėja jų kokybė, taip pat kai atsargos neatitinka pasikeitusių Lietuvos Respublikoje nustatytų saugos ir nekenksmingumo sveikatai bei aplinkai reikalavimų arba analogiškų rinkoje esančių materialinių išteklių kokybės standartų ar techninio lygio, taip pat atsargos neįrašomos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais patvirtintus valstybės rezervo medicinos atsargų rinkinių sąrašus.

Pasiūlymus pirkti viešai parduodamas atsargas gali pateikti visi juridiniai ir fiziniai asmenys, o pirkti vaistus – tik ūkio subjektai teisės aktų nustatyta tvarka turintys teisę verstis šia veikla.

Viešuosius pardavimus organizuoja ir vykdo valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų komisija, kurios narius ir jos darbo reglamentą tvirtina ESSC direktorius.

Apie atsargų viešąjį pardavimą skelbiama „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, taip pat ESSC tinklalapyje. Skelbime apie atsargų viešąjį pardavimą nurodoma pasiūlymų pateikimo terminas, adresas ir telefonai, kuriais galima kreiptis dėl informacijos apie viešai parduodamas atsargas.

Atsargų viešieji pardavimai vykdomi ne rečiau kaip kartą per metų ketvirtį. Pardavimai gali būti vykdomi ir dažniau atskiru ESSC direktoriaus įsakymu.

Pradinė parduodamų atsargų kaina nustatoma įvertinus jų kokybę ir tuo metu esamas jų arba analogiškų atsargų didmenines kainas, o atsargų, kurių analogų rinkoje nėra ir jų neįmanoma naudoti pagal tiesioginę paskirtį – pagal esamas žaliavos, iš kurios jos pagamintos, kainas. Vaistų kainos nustatomos naudojantis informacine sistema „SKS Vaistai“.

Nepardavus atsargų per pirmąjį pardavimą, vykdomas antrasis pardavimas, o nepardavus ir per jį – trečiasis pardavimas. Atsargos, neparduotos per tris viešuosius pardavimus, parduodamos, mažinant jų kainą iki 90% nuo paskutinio pardavimo kainos ir jų viešųjų pardavimų skaičius neribojamas.

Neparduotos ar nustatyta tvarka neperduotos atsargos, pasibaigus jų tinkamumo naudoti ar saugoti terminui, nurašomos Valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų atnaujinimo ir nurašymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1418 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 22 d. nutarimo Nr. 200 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymą“ pakeitimo“, nustatyta tvarka.

II SKYRIUS TIKIMYBĖS NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Nagrinėjama laikotarpiu buvo įvykdyti 7 valstybės rezervo medicinos atsargų viešieji pardavimai (pateikiami pagal pardavimo paskelbimo datą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“):

1. 2014 m. vasario 14 d.
2. 2014 m. gegužės 16 d.
3. 2014 m. rugpjūčio 15 d.
4. 2014 m. rugsėjo 17 d.
5. 2014 m. lapkričio 12 d.
6. 2015 m. vasario 20 d.
7. 2015 m. gegužės 13 d.

Detaliau panagrinėsime ir įvertinsime 2 valstybės rezervo medicinos atsargų pardavimus:

1. Pardavimas, kurio procedūros pradėtos 2014 m. gegužės 16 d.

Valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų komisija 2014 m. gegužės 12 d. (protokolas Nr. 1) pritarė viešai parduodamų valstybės rezervo medicinos atsargų sąrašui, kurį sudaro 203 prekių pavadinimai ir pasiūlė įstaigos vadovui pradėti 2014 m. II ketvirčio viešojo pardavimo procedūras. ESSC direktorius 2014 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 05-30 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų viešojo pardavimo pradžios“ pavedė pradėti Valstybės rezervo medicinos atsargų viešojo pardavimo procedūras, skelbiant apie pardavimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

Skelbimas apie parduodamus medikamentus, medžiagas ir aparatus dezinfekcijai, medicinos pagalbos ir asmens apsaugos priemonės, medicinos instrumentus ir aparatūrą, biuro techniką ir ryšio priemonės bei sanitarinį ūkinį inventorių buvo paskelbtas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ 2014 m. gegužės 16 d. Nr. 39. Pranešimas apie būsimą pardavimą taip pat buvo patalpintas ESSC interneto svetainėje. Gydytojų įstaigoms ir kitiems potencialiems pirkėjams (kurie dažnai dalyvauja pardavimo konkursuose) buvo išsiųsti individualūs kvietimai dalyvauti pardavimo konkurse ir pateikti pasiūlymus.

Pasiūlymai konkursui buvo pateikti užklijuotuose ir antspauduotuose vokuose.

Nagrinėjamojo viešojo pardavimo konkurso vokų atplėšimas įvyko 2014 m. gegužės 27 d. Buvo gauti 56 vokai su pirkėjų pasiūlymais ir paskelbtos pirkimų kainos (2014 m. gegužės 27 d. protokolas Nr. 2).

Kitame komisijos posėdyje, įvykusiame 2014 m. gegužės 30 d. (2014 m. gegužės 30 d. protokolas Nr. 3), buvo įvertinti pirkėjų pateikti pasiūlymai pagal atskiras parduodamų valstybės rezervo medicinos atsargų pozicijas. Komisija, palyginusi visų pirkėjų pasiūlymus pagal atskiras pozicijas, sudarė jų eiliškumą ir nusprendė parduoti valstybės rezervo medicinos atsargas didžiausias kainas pasiūliusiems pirkėjams. Apie tai raštu buvo informuoti visi pasiūlymus pateikę pirkėjai.

2. Pardavimas, kurio procedūros pradėtos 2015 m. gegužės 13 d.

Valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų komisija 2015 m. gegužės 11 d. (protokolas Nr. 1) pritarė 2015 m. II ketvirčio viešai parduodamų valstybės rezervo medicinos atsargų sąrašui, kurį sudaro 111 prekių pavadinimų ir pasiūlė įstaigos vadovui pradėti 2015 m. II ketvirčio viešojo pardavimo procedūras. ESSC direktorius 2015 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. 05-33 „Dėl valstybės rezervo medicinos atsargų viešojo pardavimo pradžios“ pavedė Valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų komisijai pradėti Valstybės rezervo medicinos atsargų viešojo pardavimo procedūras, skelbiant apie pardavimą „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

Skelbimas apie viešojo aukciono būdu parduodamus vaistinius preparatus, medžiagas dezinfekcijai, medicinos instrumentus ir aparatūrą, medicinos pagalbos priemonės ir asmens

apsaugos priemonės bei sanitarinį ūkinį inventorių buvo paskelbtas „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ 2015 m. gegužės 13 d. Nr. 37. Pranešimas apie būsimą pardavimą taip pat buvo patalpintas ESSC interneto svetainėje. Gydomo įstaigoms ir kitiems potencialiems pirkėjams (kurie dažnai dalyvauja pardavimo konkursuose) buvo išsiųsti individualūs kvietimai dalyvauti pardavimo konkurse.

Pasiūlymai konkursui buvo pateikti užklijuotuose ir antspaudoetuose vokuose.

Nagrinėjamojo viešojo pardavimo konkurso vokų atplėšimas įvyko 2015 m. gegužės 25 d. Buvo gauti 33 vokai su pirkėjų pasiūlymais ir paskelbtos pirkimų kainos (2015 m. gegužės 25 d. protokolas Nr. 2).

Kitame komisijos posėdyje, įvykusiame 2015 m. gegužės 29 d. (2015 m. gegužės 29 d. protokolas Nr. 3), buvo įvertinti pirkėjų pateikti pasiūlymai pagal atskiras parduodamų valstybės rezervo medicinos atsargų pozicijas. Komisija, palyginusi visų pirkėjų pasiūlymus pagal atskiras pozicijas, sudarė jų eiliškumą ir nusprendė parduoti valstybės rezervo medicinos atsargas didžiausias kainas pasiūliusiems pirkėjams. Apie tai raštu buvo informuoti visi pasiūlymus pateikę pirkėjai.

Atlikus Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą galima teigti, kad vykdant valstybės rezervo medicinos atsargų viešuosius pardavimus korupcijos pasireiškimo tikimybė egzistuoja teoriškai, nes atitinka tik vieną Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkoje nurodytą kriterijų: „daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“. Kitų kriterijų pasireikšti korupcijai nėra.

Atlikus Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą galima konstatuoti, kad egzistuoja objektyvios aplinkybės, mažinančios korupcijos pasireiškimo tikimybę:

1. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė išsamiai reglamentuoti valstybės rezervo medicinos atsargų viešųjų pardavimų komisijos darbo reglamente.

2. Vykdant pardavimus nenaudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

3. Pardavimo procedūros vykdomos viešai. Atplėšiant vokus ir skelbiant pirkimo kainas leidžiama dalyvauti pasiūlymus pateikusiems atstovams ar jų įgaliotiems asmenims.

4. Komisijos nariai pasirašę konfidencialumo pasižadėjimus.

5. Pirkti parduodamas atsargas negali komisijos nariai, taip pat komisijos posėdžiuose dalyvavę ekspertai ir specialistai.

III SKYRIUS KORUPCIJOS TIKIMYBĖS NUSTATYMO IŠVADOS

1. Įvertinus ESSC valstybės rezervo medicinos atsargų viešuosius pardavimus prieštaravimų tarp viešųjų pardavimų procedūras reglamentuojančių teisės aktų ir ESSC teisės aktų, reglamentuojančių valstybės rezervo medicinos atsargų pardavimus, nenustatyta.

2. Išanalizavus ESSC vykdytus valstybės rezervo medicinos atsargų viešuosius pardavimus aplinkybių, įrodančių korupcijos pasireiškimo tikimybę, nenustatyta.

3. Atvejų, kad pardavimų komisijos nariai būtų dalyvavę parduodamų prekių pirkime, nenustatyta.

Vyriausiasis specialistas korupcijos prevencijai
ir personalo klausimams

Vidmantas Juršėnas